

Društvo učitelja gimnastike Hrvatske i Slavonije

DRUŠTVO JE UTEMELJENO U ZAGREBU 4. SRPNJA 1896. GODINE RADI ZAŠTITE INTERESA UČITELJA TJELESNOG ODGOJA. ZA PREDsjedNIKA UPRAVNOG ODBORA IZABRAN JE FRANJO BUČAR

Piše **Zdenko Jajčević**

Na poticaj predstojnika odjela za bogoštovlje i nastavu Izidora Kršnjavija, Franjo Bučar je od 1892. do 1894. godine polazio Centralni kraljevski gimnastički zavod u Stockholmu, najbolju europsku visokoškolsku instituciju za školovanje učitelja tjelesnog odgoja. Nakon toga Bučar je organizirao dvogodišnji Tečaj za učitelje gimnastike (1894. - 1896.).

Tečaj za učitelje gimnastike

Bila je to prva viša škola za učitelje tjelesnog odgoja, koju je završilo 30 polaznika i jedna polaznica iz raznih hrvatskih mjesta. Tečaj je trajao tri semestra. Bučar je sastavio plan i program tečaja. Bio je koncipiran poput tečajeva u drugim europskim zemljama. Predavala se gimnastika (tjedno šest sati praktično i dva sata teorijski, 6+2), sabljanje (5+1), fletovanje (3+1), povijest gimnastike (1), gimnastički seminar (1), praksa u gimnastici na srednjim školama (3), vojnička gimnastika (2), anatomija i fiziologija (3), prva pomoć (1), školska higijena (1), igre (2), skijanje i sklizanje (2), vatrogastvo (2), plivanje, izleti i ples. Svaki polaznik imao je mogućnost da se, prema vlastitu izboru, osposobi za još jedan predmet, koji bi predavao ako ne bi imao dovoljno sati tjelovježbe. Izvanredni uspjesi koje je Kršnjavi postigao u razvoju prosvjete i kulture nisu išli u prilog mađarskim vlastodržcima i on je morao odstupiti s ministarskoga položaja. Zbog toga je prekinut niz vrijednih akcija koje je Kršnjavi pokrenuo. Skraććen je i tečaj, pa je umjesto u lipnju, završen 25. ožujka 1896. godine. Svi polaznici položili su završni ispit.

Aktivnosti društva učitelja gimnastike

Prva staleška organizacija tjelesnog odgoja u Hrvatskoj utemeljena je u Zagrebu 4. srpnja 1896. godine. *Društvo učitelja gimnastike Hrvatske i Slavonije* osnovano je radi zaštite interesa učitelja tjelesnog odgoja. Za predsjednika upravnog odbora izabran je Franjo Bučar. Vlastima je

Polaznici tečaja za učitelje gimnastike u dvorištu škole u Varšavskoj ulici 1895. godine

upućena predstavka u kojoj se traže imenovanja još neimenovanih učitelja tjelesnog odgoja, te izgradnja i uređenje dvorana i igrališta. Vlasti, međutim, nisu reagirale na te zahtjeve. Dvije godine kasnije, 28. svibnja 1898., osnovano je i *Društvo za tjelesni uzgoj*. Ali u praksi se malo toga promijenilo. Jedino je Bučar mukotrpnim radom ostvarivao male pomake naprijed. Tako je 1904. godine, u okviru *Hrvatskoga društva za unapređenje uzgoja*, osnovao *Sekciju za promicanje tjelesnog uzgoja*. Sekcija je uputila predstavku gradskom poglavarstvu u kojoj se tražilo da se u Zagrebu otvori niz igrališta za školski i izvanškolski rad. Godine 1907., unutar *Društva hrvatskih srednjoškolskih profesora*, osnovan je *Odbor za tjelesni odgoj i školsku higijenu*. Iza svih tih akcija uvijek je stajao Franjo Bučar. *Društvo učitelja gimnastike Hrvatske i Slavonije* predložilo je i novu znanstvenu osnovu za tjelesni odgoj na srednjim školama te uvođenje obveznih dažkih izleta. U *slobodno izvanškolsko vrijeme đacima valja osigurati sustavno vježbanje i bavljenje sportom*. Zahtijeva se i imenovanje stalnoga školskog liječnika te komisije za ispitivanje i osposobljavanje učitelja gimnastike, kao i uvođenje srednjoškolske gimnastičke svečanosti za cijelu Hrvatsku. Većinu tih prijedloga vlada je prihvatila do 1914. godine na uporno inzistiranje Franje Bučara.